

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ ТА ЗАХИСТУ АТЛЕТІВ ВІД ПЕРЕСЛІДУВАНЬ І ЖОРСТКОГО ПОВОДЖЕННЯ В СПОРТІ

Дьоміна Альона

Інститут УДО України КНУ ім. Тараса Шевченка, м. Київ

DOI:10.32540/2071-1476-2025-1-192

Annotation

Introduction and purpose of the study. The article examines the main aspects of security and protection policy regarding harassment and ill-treatment of athletes in the world and in Ukraine. The current state of development and formation of the athlete safety and protection policy in the context of the international sports movement was analyzed. Identifying the role and influence of the International Olympic Committee on the process of formation and development of athletes' safety policy became a topical issue of the research. An important research issue was the analysis of the stages of implementation and realization of the functioning of the policy of protecting athletes from harassment and ill-treatment in sports at all levels.

The article emphasizes the importance of developing unified approaches to ensuring the rights and freedoms of athletes in the context of harassment and ill-treatment. For the effective functioning of the security system, it is important to receive continuous feedback both from sports federations and organizations, and from the athletes themselves. The question of the effectiveness of the safety and protection policy of athletes is one of the most important questions of the research. That is why the main efficiency criteria, as well as factors that influence their functioning, are indicated in the article.

The objective of ensuring safety for all participants of the international sports movement is now one of the most important for the modern democratic world, which strives for equality and loyalty. The safety of athletes is an integral part of this process, since the center of the sport is the athlete.

The goal is to investigate the current state of realization of security policy and protection of athletes from harassment and abuse in sports.

Research methods. During the work on the research, historical-logical and chronological methods were used to analyze changes and formation of safety protocols in sports in the context of the development of technologies, sports and society as a whole. The comparative method was used to compare safety instructions for athletes from different countries, as well as sports events at different levels of organization. The system analysis method served as a basis for a comprehensive assessment of all theoretical and practical developments in the field of safety in sports, which made it possible to generalize previous experience.

The results. The current state of the athlete safety policy in sports in the context of the international sports movement is analyzed. The role and place of the International Olympic Committee in the formation and implementation of the security policy in sports is revealed. The main criteria for the effectiveness of security policy implementation in Ukraine and the world are defined.

Conclusions. It has been established that the issues of sports safety in general are becoming more and more relevant in the modern world in the context of new challenges that have appeared before the international sports movement in recent years. The safety and protection of athletes is an important factor in the effectiveness of their activities at all stages of sports improvement. The availability of unified approaches to ensure the safety and protection of athletes from harassment and ill-treatment is of critical importance in the formulation of policy in general.

Key words: athlete, security, policy, persecution, ill-treatment, sports federations, International Olympic Committee.

Анотація

Вступ і мета дослідження. У статті розглянуто основні аспекти політики безпеки та захисту щодо переслідувань та жорстокого поводження зі спортсменами в світі та Україні. Було проаналізовано сучасний стан розвитку та становлення політики безпеки і захисту атлетів в контексті міжнародного спортивного руху. Актуальним питанням дослідження стало виявлення ролі та впливу Міжнародного олімпійського комітету на процес формування та розвитку політики безпеки атлетів. Важливим питанням дослідження став аналіз ступеня впровадження та реалізації функціонування політики захисту атлетів від переслідувань і жорстокого поводження в спорті на всіх рівнях.

У статті акцентовано увагу на важливості розробки уніфікованих підходів до забезпечення прав і свобод спортсменів в контексті переслідувань і жорсткого поводження. Для ефективного функціонування системи безпеки важливо отримувати безперервний зворотній зв'язок як від спортивних федерацій та організацій, так і від самих атлетів. Питання ефективності функціонування політики безпеки та захисту спортсменів є одним з найважливішим питанням дослідження. Саме тому в статті зазначені основні критерії ефективності, а також фактори які впливають на їх функціонування.

Питання забезпечення безпеки всім учасникам міжнародного спортивного руху нині є одним з найважливіших для сучасного демократичного світу, який прагне до рівності та лояльності. Безпека спортсменів є невід'ємною частиною цього процесу, оскільки в центрі спорту стоїть саме атлет.

Мета – дослідити сучасний стан реалізації політики безпеки та захисту атлетів від переслідувань і жорстокого поводження в спорті.

Методи дослідження. В ході роботи над дослідженням було використано історико-логічний та хронологічний методи для аналізу змін та формування протоколів безпеки в спорті в контексті розвитку технологій, спорту та суспільства в цілому. Компаративний метод було використано для порівняння інструкцій з безпеки щодо атлетів різних країн, а також спортивних заходів різного рівня організації. Метод системного аналізу послужив базисом для комплексної оцінки всіх наявних на сьогодні теоретичних та практичних напрацювань в галузі безпеки в спорті, що дало змогу узагальнити попередній досвід.

Результати дослідження. Проаналізовано сучасний стан політики безпеки атлетів в спорті в контексті міжнародного спортивного руху. Виявлено роль та місце Міжнародного олімпійського комітету в формуванні та реалізації політики безпеки в спорті. Визначені основні критерії ефективності реалізації політики безпеки в Україні та світі.

Висновки. Встановлено, що питання безпеки спорту в цілому набувають все більшої актуальності в сучасному світі в контексті нових викликів, які постали перед міжнародним спортивним рухом в останні роки. Безпека та захист атлетів є важливим фактором в ефективності їх діяльності на всіх етапах спортивного вдосконалення. Наявність уніфікованих підходів до забезпечення безпеки та захисту атлетів від переслідувань і жорстокого поводження має визначне значення в формуванні політики в цілому.

Ключові слова: спортсмен, безпека, політика, переслідування, жорстоке поводження, спортивні федерації, Міжнародний олімпійський комітет.

Вступ. Питання безпеки в спорті набувають все більшої актуальності в контексті викликів сьогодення. Безпека у спортивній галузі складається з кількох взаємозалежних аспектів, зокрема до них належать: безпека спортсмена і його іміджу, безпека спортивної організації, безпека проведення змагань та масових спортивних заходів, екологічна безпека тощо. Атлет є центральною ланкою в структурі міжнародного спортивного руху, а його безпека – важли-

вим чинником успішності. Одне з основних завдань спорту – збереження здоров'я спортсмена. Ця проблематика не раз порушувалась в роботах Bisgaard K., Brackenridge C., Kirby C. та інших фахівців [2, 3, 4, 9]. Тому поняття безпеки спортсмена включає комплекс небезпек, пов'язаних з повсякденною діяльністю, тренувальним процесом і змаганнями, тобто спортивною діяльністю. На сьогодні розширюється коло фахівців, безпосередньо пов'яза-

них з підготовкою спортсменів. Якщо вона в першій половині XX століття була майже повністю сферою діяльності тренерів і спортсменів, то у другій половині XX і у XXI столітті коло фахівців, які залучаються до підготовки спортсмена, стає на багато ширшим [1]. Оскільки цивілізований світ нині тяжіє до гуманізації всіх галузей життя та діяльності людини, а спорт не є виключенням, то актуальність теми захисту прав атлетів в цілому набуває все біль-

шого значення. На сьогодні інтерес серед фахівців різних сфер до питань захисту прав спортсменів має тенденцію до збільшення, але разом із цим спостерігається значний дефіцит ґрунтовних наукових праць в даному напрямку, що і обумовлює актуальність теми.

Мета дослідження – дослідити сучасний стан політики безпеки та захисту атлетів від переслідувань та жорстокого поводження в спорті.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводилися на Спеціальній кафедрі № 3 Інституту Управління державної охорони України Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка.

Для досягнення мети дослідження було використано наступні методи: аналіз й узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел та матеріалів Інтернет; історико-логічний і хронологічний методи; компаративний метод; метод системного аналізу.

Організація дослідження. В ході дослідження були сформовані загальні знання щодо безпеки спорту, а також проведено аналіз й узагальнення вже існуючих наукових матеріалів, публікацій журналістських розслідувань, інтерв'ю, документів і законодавчих актів, які так чи інакше стосуються теми захисту прав спортсменів. Також, було використано різні методологічні підходи для аналізу змін та формування протоколів безпеки в спорті в контексті розвитку технологій, спорту та суспільства в цілому. Шляхом порівняння інструкцій з безпеки щодо атлетів різних країн, а також спортивних заходів різного рівня організації нами було отримано дані, завдяки аналізу яких можна виокремити слабкі та сильні сторони політики безпеки в спорті різних країн. Було проведено комплексну оцінку всіх наявних на сьогодні теоретичних і практичних напрацювань в галузі безпеки в

спорті, що дало змогу узагальнити попередній досвід.

Результати дослідження. Питання безпеки та захисту спортсменів від переслідувань і жорстокого поводження стали порушуватись на початку 2000-х років в рамках поодиноких публікацій та виступів активістів із захисту прав людини. Нова хвиля активності публічних обговорень даного питання з'явилась у 2010-х роках і стосувалась вона здебільшого сексуального насильства та жорстокого поводження з жінками-спортсменками в Європі. Але ці поодинокі виступи і публікації заклали міцну основу для роздумів міжнародної спортивної громадськості щодо необхідності формалізації підходів з забезпечення безпеки та захисту спортсменів, – в першу чергу, й всіх учасників спортивного руху – в цілому. Вже в 2016 році Міжнародний олімпійський комітет робить першу консенсусну заяву щодо переслідувань, жорстокого поводження та зловживань у спорті: «Всі зацікавлені сторони в спорті зобов'язані прийняти загальні принципи безпечного заняття спортом... і впровадити та контролювати політику і процедури щодо безпечного спорту... всі спортсмени мають право на повагу до них, бути захищеними від невинного насильства...» [6].

Першим важливим фактором, який впливає на формування політики безпеки є глобальні політичні процеси в світі та формування нормативно-правової бази, які врегульовують основні напрямки політики безпеки в спорті. Політика безпеки включає три основні напрямки її реалізації: розробка політики та процедур, превентивні заходи та менеджмент звітів про переслідування та жорстоке поводження. Розробка політики безпеки відбувається згідно з чинним законодавством. Це закони спрямовані на запобігання переслідувань і жорстокого поводження в спорті, а також загальні

принципи законодавства, в тому числі, – кримінального. Ці питання включено до деяких міжнародних правових актів, таких як:

- Стаття 165 Договору про функціонування Європейський Союз (версія від 2012 р.)
- Рада Європи: стаття 1. (II) Європейського Спортивного хартія (редакція від 2001 р.)
- ЮНЕСКО: Стаття 10.1 переглянутого міжнародного Статуту фізичного виховання, фізичної активності та Спорту (версія 2015 року) [5, 6].

Другим важливим фактором, який також відноситься до глобальних – це наявність або відсутність активних і зацікавлених організацій, окремих активістів і громад, які би стали рушійною силою та реалізаторами політики безпеки в спорті. Міжнародний олімпійський комітет, зі свого боку, робить значні кроки у напрямку покращення ситуації в галузі безпеки спортсменів. Наприклад, в Етичному Кодексі МОК зазначена чітка відмова від переслідувань та жорстокого поводження в спорті. В статті 1.4 Етичного Кодексу зазначені ключові засади:

- повага до міжнародних конвенцій з прав людини;
- повага до людської гідності;
- неприйняття будь-якої дискримінації незалежно від ознаки, будь-то раса, колір шкіри, стать, сексуальна орієнтація, мова, релігія, ставлення до політики чи іншої думки, національного чи соціального походження; майновий стан, стан народження чи інший стан;
- відмова від усіх форм домагань і насильства фізичне, професійне чи сексуальне, будь-які фізичні чи психічні травмування...

Разом із цим в статті 1.7 Етичного Кодексу декларується заборона будь-якої форми насильства та нанесення будь-якої фізичної або психічної травми.

Визначення поняття «переслідування та жорстокого по-

водження», згідно Консенсусної заяви МОК (2016 року). Переслідування та жорстоке поводження можуть виражатися в п'яти формах, які можуть виникати в поєднанні або в ізоляції. До них належать: I) психологічне насильство, II) фізичне насильство, III) сексуальні домагання, IV) сексуальне насильство та V) зневага.

Іншим важливим фактором є наявність зрозумілого алгоритму дій у випадку порушення прав атлетів. МОК запропонував шлях комунікації та супроводу спортсмена від його першого звернення і до самого прийняття рішення щодо ситуації. Серед основних доробок МОК у цьому напрямку було впровадження спеціальної швидко доступної на офіційному сайті спортивних організацій форми звернення для спортсменів, через яку вони можуть анонімно або відкрито повідомити про ймовірні випадки переслідувань, насильства, жорстокого поводження, домагань тощо. Також важливим кроком було впровадження в штатну структуру спортивних організацій посади офіцер з безпеки та захисту, який безпосередньо отримує звернення спортсмена. Після цього офіцер з безпеки контактує з відповідними або зацікавленими департаментами та особами, необхідності повідомляє відповідні правоохоронні органи або приймає рішення про дисциплінарне покарання винних.

Разом із глобальними факторами, які впливають на розвиток політики безпеки в спорті, існують і локальні фактори, такі як: рівень освіти та культурного розвитку в країні, економіка, політика, інтегрованість країни в міжнародне середовище тощо.

Дискусія. Питання забезпечення прав людини є дискусійним від початку історії її зародження. Існує велика кількість думок і гіпотез з цього приводу, особливо в галузі спорту. Спорт – є світовим явищем і об'єднує навколо себе велику кількість людей, які пред-

ставляють різні прошарки населення, професії, галузі та погляди.

Аналіз та узагальнення відомостей фахових літературних джерел [7, 8, 10, 11, 12] дає можливість констатувати актуальність теми, але, разом із тим, недостатню кількість наукових досліджень в даному напрямку. Сфера прав людини – в цілому і спортсменів – зокрема є контroversійна по суті своїй, її розвиток пов'язаний з соціальними зрушенням в тій чи іншій сфері. Розвиток і становлення політики безпеки й захисту в спорті почався в 2010-х роках і ще не досяг свого піку. Тому, проаналізувавши сучасний стан політики безпеки в спорті, можна простежити позитивні тенденції і значні перспективи її розвитку.

Дослідження показали, що існує велика кількість різноманітних підходів до формування політики безпеки та захисту спортсменів від переслідувань і жорстокого поводження. Ця сфера гуманітарного права швидко розвивається оскільки є актуальною там, де все будується виключно на взаємодії людей між собою. Але, водночас, тут є дві протилежні думки серед фахівців. Один підхід базується на гіпотезі щодо виокремлення гілки гуманітарного права про міжнародний спортивний рух. Інша думка свідчить, що існує достатньо тих норм і законів міжнародного права, щоб вирішити основні суперечки в спорті. Разом із тим, вже існують певні міжнародні документи, які регламентують питання захисту прав спортсменів і всіх учасників руху.

Наступним важливим питанням дослідження стало виявлення ролі Міжнародного олімпійського комітету в процесі формування, розвитку та реалізації політики безпеки в спорті. Позиція МОК, в даному випадку, є досить зрозумілою і послідовною. Як центральний орган олімпійського спорту і авторитетний учасник міжнародного спортивного руху в цілому, МОК виступає в якості джерела

стратегічних рішень, але разом із цим дає широке поле для автономних рішень визнаним спортивним організаціям. Таким документом став, так званий, набір інструментів щодо питань переслідувань, зловживань, насильства та жорстокого поводження в спорті. Він включає в себе декілька розділів, які стосуються не лише захисту в рамках спортивних змагань тощо, але і повсякденного життя спортсменів.

Всі активісти і автори єдині в думках про наявність уніфікованого підходу до вирішення питань, які стосуються безпеки та захисту від переслідувань і насильства в спорті. Оскільки проблема є делікатна, і не завжди жертва може знайти в собі сили звернутись за допомогою, то політика безпеки обов'язково повинна враховувати ці деталі. А такого ефекту можна досягти за рахунок уніфікованих і перевірених підходів.

Також фахівці єдині в думках щодо виокремлення універсальних і специфічних факторів, які впливають на формування та розвиток політики безпеки в спорті. На основі цих відомостей можна робити певні прогностичні висновки щодо перспектив і напрямків подальшого розвитку галузі. Для можливості прогнозування та моделювання необхідно мати статистичну інформацію ефективності реалізації того чи іншого аспекту політики безпеки в спорті. Тому наявність кількісних та якісних критеріїв ефективності реалізації політики безпеки в спорті – необхідний крок до стратегічного аналізу ситуації в цілому.

Аналіз результатів досліджень з даної теми, в тому числі, і галузі міжнародного гуманітарного права засвідчує, що ця галузь знань швидко розвивається за рахунок медійності об'єктів переслідувань та жорстокого поводження. Вплив світових спортивних організацій, засобів масової інформації, соціальних мереж і «лідерів думок» на процес реалізації полі-

тики безпеки в спорті доволі значний, а відтак має бути розроблений зрозумілий і прозорий спосіб комунікації між усіма учасниками для досягнення спільної мети. Основними учасниками формування та реалізації політики безпеки та захисту виділяють: персонал, ключові стейкхолдери, а також зацікавлені організації. Неможливо оцінити ефективність політики без визначення критеріїв. Умовними маркерами ефективності політики безпеки та захисту від переслідувань і жорстокого поводження міжнародна спортивна громадськість приймає: рівень обізнаності про проблему; наявність моделей реалізації політики; правове забезпечення; наявність превентивних заходів; аналіз факторів, що впливають на реалізацію політики; аналіз досвіду тощо.

Висновки. На основі отриманих в ході дослідження даних можна зробити стратегічний висновок, що питання прав людини в цілому, а в спорті зокрема – є

нині актуальним й важливим в силу демократизації суспільства. Спорт як глобальне явище посідає значне місце в житті великої кількості людей, починаючи від самих спортсменів і закінчуючи вболівальниками та глядачами. Деструктивні явища в суспільстві були завжди і будуть виникати там, де є взаємодія між людьми. Спорт – не виключення. Існує зрозуміла і прозора система нормативно-правових актів міжнародної дії, які врегульовують питання захисту атлетів від жорстокого поводження і переслідувань. В системі олімпійського спорту вже функціонує зрозумілий алгоритм, згідно з яким відбувається супровід атлета, який піддався жорстокому поводженню, домагань або переслідувань, – від першого звернення до передачі справи до суду. Переслідування і жорстоке поводження – доволі делікатна тема для обговорення з кимось, а тим більш, – для виведення ситуації в публічну площину. Це і є однією з зон розвитку в реаліза-

ції політики безпеки. Оскільки за результатами попередніх бесід зі спортсменами основною причиною, чому вони нікому не скажуть про випадки переслідувань та жорстокого поводження – є страх і сором. Часто джерелом небезпеки для атлета стають найближчі люди, наприклад, тренер, тому це ще більше ускладнює процес реалізації політики захисту спортсменів. Саме тому в процесі захисту себе від деструктивних проявів інших осіб, найскладніше для атлета – прийняття рішення про початок.

Перспективи подальших досліджень. Важливу роль в забезпеченні функціонування системи безпеки та захисту в спорті – є визначення чітких критеріїв, за якими всі учасники процесу зможуть кількісно і якісно оцінити ступінь її ефективності, що і обумовлює перспективи даного дослідження.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що не існує конфлікту інтересів.

Література

1. Дьоміна А.А. (2024) Актуальні проблеми безпеки спорту в Україні та світі. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 5(178):71-75. [https://doi.org/10.31392/UDUnc.series15.2024.5\(178\).14](https://doi.org/10.31392/UDUnc.series15.2024.5(178).14).
2. Bisgaard, K. and Stöckel, J.T. (2019). «Athlete narratives of sexual harassment and abuse in the field of sport. Journal of clinical sport psychology», 13 (2), 226–242. DOI:10.1123/jcsp.2018-0036.
3. Brackenridge, C., Bringer, J. D., & Bishopp, D. (2005) «Managing cases of abuse in sport» Child Abuse Review 14 (4) pp. 259–274. DOI:10.1002/car.900.
4. Brackenridge C. (2015) Ending violence against athletes. J Int Centre for Sport Security 2:18-23.
5. Brackenridge, C., & Williams, Y. (2004) «Living in the same household – ‘Incest’ in the family of sport» New Law Journal (6) pp. 179–180.
6. Brackenridge CH, Kirby S. (1997) Playing safe: assessing the risk of sexual abuse to elite child athletes. Int Rev Sociol Sport 32:407-18.
7. Council of Europe, (2016) Convention on an integrated approach to safety, security and ser-

References

1. Bisgaard, K. and Stöckel, J.T. (2019). «Athlete narratives of sexual harassment and abuse in the field of sport. Journal of clinical sport psychology», 13 (2), 226–242. DOI:10.1123/jcsp.2018-0036.
2. Domina, A. (2024) «Current sports safety problems in Ukraine and the world» Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2024;5(178): 71-75. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.5\(178\).14](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.5(178).14).
3. Brackenridge, C., Bringer, J. D., & Bishopp, D. (2005) «Managing cases of abuse in sport» Child Abuse Review 14 (4) pp. 259–274. DOI:10.1002/car.900.
4. Brackenridge C. Ending (2015) violence against athletes. J Int Centre for Sport Security 2:18-23.
5. Brackenridge, C., & Williams, Y. (2004) «Living in the same household – ‘Incest’ in the family of sport» New Law Journal (6) pp. 179–180.
6. Brackenridge CH, Kirby S. (1997) Playing safe: assessing the risk of sexual abuse to elite child athletes. Int Rev Sociol Sport 32:407-18.

- vice at football matches and other sports events (CETS No. 218). Strasbourg: Council of Europe, available at: <https://rm.coe.int/1680666d0b>.
8. International Olympic Committee Toolkit for Ifs and NOCs, (2018). Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport. Lausanne: International Olympic Committee, available at: https://olympics.com/athlete365/app/uploads/2020/12/1428_Safeguarding_Toolkit_EN-G_23d_screen_Full_2a-.pdf.
 9. Fasting, K., Brackenridge, C., & Knorre, N. (2010). «Performance level and sexual harassment prevalence among female athletes in the Czech Republic» *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 19(1), pp. 26–32. DOI:10.1123/wspaj.19.1.26.
 10. Fraser-Thomas J, Cote J. (2014) Youth Sports: implementing findings and moving forward with research. *Athletic Insight* [online]. 2007. <http://www.athleticinsight.com/Vol8Iss3/YouthSports.html>.
 11. Kerr, G. Stirling, A. MacPherson, E. (2014) «A Critical Examination of Child Protection Initiatives in Sports Contexts» *Social Sciences* (3) pp. 742–757.
 12. Kirby, S. L., Greaves, L., & Hankivsky, O. (2000). «The dome of silence: Sexual harassment and abuse in sport» Halifax, Nova Scotia, Canada: Fernwood. <https://doi.org/10.1177/0193723515615176>.
 13. Parent, S. & Demers, G. (2011) «Sexual abuse in sport: a model to prevent and protect athletes» *Child Abuse Review*, 20 (2) pp. 120–133. DOI: 10.1002/car.1135.
 14. Raakman E, Dorsch K, Rhind DJ. (2010) The development of a typology of abusive coaching behaviours within youth sport. *Int J Sport Sci Coaching* 5:503–15.
 15. Rhind DJA, McDermott J, Lambert EI, et al. (2014) A review of safeguarding cases in sport. *Child Abuse Rev* #23.
 16. Stirling A, Kerr G. (2009) Abused athletes' perceptions of the coach-athlete relationship. *Sport Soc* 12:227–39.
 17. Tscholl P, Feddermann N, Junge A, et al. (2009) The use and abuse of painkillers in international soccer: data from 6 FIFA tournaments for female and youth players. *Am J Sports Med* 37:260–5.
 18. Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N. H., Hartill, M. J., & Van Den Eede, F. (2015). «Sexual harassment and abuse in sport: the NOC*NSF Helpline» *International Review for the Sociology of Sport*, 50(7), pp. 822–839. DOI:10.1177/1012690213498079.
 19. William M. Adams., Douglas J. Casa. And Jonathan A. Drezner. (2016), «Sport Safety Policy Changes: Saving Lives and Protecting Athletes». DOI: 10.4085/1062-6050-51.4.14.
 20. World Health Organization. World report on violence and health. Geneva: World Health Organization.
 7. Council of Europe, (2016) Convention on an integrated approach to safety, security and service at football matches and other sports events (CETS No. 218). Strasbourg: Council of Europe, available at: <https://rm.coe.int/1680666d0b>.
 8. International Olympic Committee Toolkit for Ifs and NOCs, (2018). Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport. Lausanne: International Olympic Committee, available at: https://olympics.com/athlete365/app/uploads/2020/12/1428_Safeguarding_Toolkit_EN-G_23d_screen_Full_2a-.pdf.
 9. Fasting, K., Brackenridge, C., & Knorre, N. (2010). «Performance level and sexual harassment prevalence among female athletes in the Czech Republic» *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 19(1), pp. 26–32. DOI:10.1123/wspaj.19.1.26.
 10. Fraser-Thomas J, Cote J. (2007) Youth Sports: implementing findings and moving forward with research. *Athletic Insight* [online]. <http://www.athleticinsight.com/Vol8Iss3/YouthSports.html>.
 11. Kerr, G. Stirling, A. MacPherson, E. (2014) «A Critical Examination of Child Protection Initiatives in Sports Contexts» *Social Sciences* (3) pp. 742–757.
 12. Kirby, S. L., Greaves, L., & Hankivsky, O. (2000). «The dome of silence: Sexual harassment and abuse in sport» Halifax, Nova Scotia, Canada: Fernwood. <https://doi.org/10.1177/0193723515615176>.
 13. Parent, S. & Demers, G. (2011) «Sexual abuse in sport: a model to prevent and protect athletes» *Child Abuse Review*, 20 (2) pp. 120–133. DOI: 10.1002/car.1135.
 14. Stirling A, Kerr G. (2009) Abused athletes' perceptions of the coach-athlete relationship. *Sport Soc* 12:227–39.
 15. Raakman E, Dorsch K, Rhind DJ. (2010) The development of a typology of abusive coaching behaviours within youth sport. *Int J Sport Sci Coaching* 5:503–15.
 16. Rhind DJA, McDermott J, Lambert EI, et al. (2014) A review of safeguarding cases in sport. *Child Abuse Rev* #23.
 17. Tscholl P, Feddermann N, Junge A, et al. (2009) The use and abuse of painkillers in international soccer: data from 6 FIFA tournaments for female and youth players. *Am J Sports Med* 37:260–5.
 18. Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N. H., Hartill, M. J., & Van Den Eede, F. (2015). «Sexual harassment and abuse in sport: the NOC*NSF Helpline» *International Review for the Sociology of Sport*, 50(7), pp. 822–839. DOI:10.1177/1012690213498079.
 19. William M. Adams., Douglas J. Casa. And Jonathan A. Drezner. (2016), «Sport Safety Policy Changes: Saving Lives and Protecting Athletes».

- tion, (2002). <https://www.who.int/publications/item/9789241564793>.
21. World Health Organisation. World Report on Violence and Health. Geneva: World
22. Health Organisation, 2002. http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/ (accessed 28 Dec 2014)
- es: Saving Lives and Protecting Athletes». DOI: 10.4085/1062-6050-51.4.14.
20. World Health Organization. World report on violence and health. Geneva: World Health Organization, (2002). <https://www.who.int/publications/item/9789241564793>.

Дьоміна Альона

Інститут УДО України КНУ ім. Тараса Шевченка
м. Київ вул. Болбочана, 8
<https://orcid.org/0000-0002-7546-6986>